

בית המשפט המחוזי בתל אביב – יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים

01 פברואר 2010

ת"מ 113-09 מלך ג' עיריית מודיעין-מכבים-רעות ואח'

1

בפני כב' השופטת רות רוזן

אפרים מלך

תובעים

נגד

1. עיריית מודיעין-מכבים-רעות
2. הועדה המקומית לתכנון ולבניה

נתבעים

2

3

פסק דין

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

עניינה של התביעה ושל הבקשה לאישורה כתביעה ייצוגית, הוא באגרת הנחת צינורות שהוא נדרש לשלם. לטענתו, האגרה היא תשלום חובה שהנתבעות לא היו מוסמכות להטילן, משום שתשתית הנחת המים ותשתית הנחת הצינורות וכול המימון הכרוך בה, נעשה על ידי חברי תקבוצה המיוצגת, ולא על ידי הרשות המקומית. עוד נטען כי מדובר בהפליה פסולה, משום שאגרה זו לא נגבתה מתושבי העיר מודיעין.

בחלטה מיום 8.12.09 הוחלט על דחיית הבקשה לאישור התביעה כתביעה ייצוגית, לאור הודעת הנתבעים על חדילת הגבייה נושא הבקשה.

בהחלטה זו נקבע כי על הצדדים להגיש טיעון כתוב ביחס לשאלת הגמול המגיע לתובע ושכר טרחת עורכי דינו. הצדדים הגישו טיעוניהם הכתובים בהקשר זה.

טענות הצדדים

בייכ התובע טענו כי יש לפסוק לזכותו גמול ושכר טרחה ברף הגבוה של הסכומים שנמסקו על ידי בתי המשפט לתובעים ייצוגיים מקרים דומים.

לטענתם, הם עמלו על הכנת התביעה והשקיעו בכך למעלה מ-200 שעות עבודה ועוד 40 שעות לאחר שהתביעה הוגשה. נטען כי מדובר בתחום הדורש מומחיות מקצועית מיוחדת, וכי בדיקת המסד העובדתי דרשה עבודת הכנה ניכרת. בייכ התובע טענו כי מדובר בתביעה חדשנית בתחומה, מה שמגדיל את הסיכון שהתובע לקח על עצמו.

בית המשפט המחוזי בתל אביב – יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים

01 פברואר 2010

ת"מ 113-09 מלך נ' עיריית מודיעין-מכבים-רעות ואח'

- 1 באשר לתועלת לחברי הקבוצה נטען כי הגבייה הבלתי חוקית הופסקה רק בעקבות הגשת הבקשה
2 (הנתבע 3 אף בקש להמשיך את הגבייה לאחר המועד הקובע ואלמלא התביעה היתה הגבייה
3 נמשכת). על פי הנתען, בשנים 2000-2007 עמדה הגבייה הבלתי חוקית על סך של כ-2.5 מיליון ש"ח
4 והתובע מעריך כי היקף הגבייה הבלתי חוקית עמד על סכום של למעלה מ-700,000 ש"ח לתקופה של
5 השנתיים שקדמו להגשת התביעה.
6
7 שיקולי ההכוונה הציבורית מכוונים אף הם לפסיקת שכר טרחה גבוה, משום שמדובר בסוגיה בעלת
8 ענין ציבורי בולט. רק התובענה הביאה להפסקת הגבייה הבלתי חוקית, ובנוסף קיים אפקט הרתעתי
9 חשוב בהגשת התביעה. על פי הטענה, הנתבעים היו מודעים לכך כי מדובר באגרה בלתי חוקית, והם
10 המשיכו לגבות אותה בידועת כי אין להם מה להפסיד. הסכומים שנגבו שלא כדין נותרים בידי
11 הרשות, לאור ההודעה על חדילת הגבייה. עוד נטען כי יש לראות בהודעה על חדילת הגבייה, כהודאה
12 בצדקת טענות התובע.
13
14 ב"כ התובע טענו כי ההליך נוהל ביעילות ובאחריות, הטענות הוגשו באופן מסודר, יסודי, מלא
15 ובמועד.
16
17 מנגד, טענו הנתבעים כי יש לפטוק לזכות התובע שכר טרחה לכול היותר בשיעור שנקבע בפסיקה
18 ברף הנמוך בלבד. לטענתם, התועלת הציבורית שהביאה הגשת התביעה היא מועטה, שכן הנתבעים
19 היו מפסיקים ממילא לגבות את האגרה לאחר שנכנסו לתוקפם כללי תאגידי מים וביוב (תעריפים
20 לשירותי מים וביוב והקמת מערכות מים או ביוב) התשי"ע – 2009 (להלן: "הכללים"), וזאת ביום
21 1.1.10.
22
23 נטען כי הטרחה שב"כ התובעים טרחו היתה מזערית, כי מדובר במשלח ידו של המבקש שעוסק
24 בנושא היתרי הבנייה ותשלומי האגרות ואופן חישובן, לצורך הוצאת היתרים. עוד נטען כי ב"כ
25 התובע מייצגת נאשמים רבים בהליכים פליליים שנקטו נגד מי שבנו ללא היתר, היא מייצגת גם
26 בהליכים אזרחיים, ולכן הנושא עבורה אינו "קרקע בתולה". עוד נטען כי לא הובאו ראיות ביחס
27 להיקף העבודה והטרחה שהושקעו בהכנת הבקשה, ולא הוגש הסכם שכר טרחה. אין מדובר בסיכון
28 שהתובע לקח על עצמו, אלא הוא זכה לפרסום בשל הגשת התביעה. עוד צוין בהקשר זה כי ההליך
29 הסתיים בשלבים הראשוניים שלו, ויש לקחת גם ענין זה בחשבון.
30
31 הנתבעים טענו כי הסכומים שנגבו בפועל בגין האגרה מאז איחוד הרשויות נאמדים בסך כולל של
32 250,000 ש"ח בלבד. עוד נטען כי אין זיקה בין תודעת החדילה לבין בקשת האישור, ואף ענין זה צריך
33 להילקח בחשבון בקביעת הסכומים להם זכאים התובע ובאי כוחו. הנתבעים טענו כי התובע הגיש
34 את התביעה במועד בו היא הוגשה, משום שידע כי הנתבעות היו אמורות ממילא לתדול מהגבייה.
35

בית המשפט המחוזי בתל אביב – יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים

01 פברואר 2010

ת"מ 113-09 מלר נ' עיריית מודיעין-מכבים-רעות ואח'

- 1 באשר למידת החשיבות הציבורית של התביעה, נטען כי יש להיזהר מפסיקת הוצאות בסכום גבוה
2 מדי, שעלול לעודד הגשת תובענות סרק בסכומים מנופחים וללא הפעלת שיקול דעת, מה עוד
3 שההוצאות ישולמו מהקופה הציבורית. לגופו של ענין נטען כי טענתו של התובע ביחס למהות החיוב
4 של אגרת הנחת הצינורות לא נבחנה לגופה, והנתבעות לא הודו ולא אישרו מעולם את טענות התובע
5 בהקשר זה.
- 6
- 7 הנתבע 3 (להלן: "התאגיד") הוסיף ונטען כי לתובע עצמו אין עילת תביעה אישית כנגדו, וכי התביעה
8 מבוססת על השערות ולא על עובדות. נטען כי המשתכנים בישוב רעות קבלו מיליוני שקלים ממשרד
9 השיכון לצורך הקמת היישוב, וכי במסגרת בקשה להיתר נגרמות לתאגיד הוצאות רבות. התאגיד
10 טען אף הוא כי גביית האגרה על ידי היתה נפסקת ממילא עם פרסום הכללים, כי התביעה הוגשה
11 ללא שקדמה לה פנייה לתאגיד, וכי סכום התביעה נופח על ידי התובע (לטענת התאגיד הסכומים
12 אותם הוא גבה בין השנים 2006 – 2009 עומד על כ-90,000 ₪ בלבד). התאגיד אף טען כי התובע נהג
13 בחוסר תום לב בניהול ההליך. התאגיד טען כי הוא פעל בגביית האגרה נושא התביעה בתום לב
14 ובהתאם להוראות הדין החלות עליו.
- 15
- 16 התובע בקש להשיב לטענות הנתבעים. הוא טען כי אין לקבל את הטענה שלא עומדת לו עילת תביעה
17 אישית, הן משום שהיה על התאגיד להעלות טענה זו במסגרת ההליך, והן משום שהוא הוכיח כי
18 הוא שילם את האגרה נושא התובענה, ועשה זאת על פי ההוראות והמסמכים שניתנו לו לתשלום.
- 19
- 20 התובע טען עוד כי אין לקבל את גרסת הנתבעים ביחס להיקף הגבייה של האגרה. הוא טען כי
21 קיימות סתירות בהקשר זה בין הגרסאות של הנתבעים, וכי החישוב שלו מבוסס על מידע שהוא קבל
22 מהממונה על המידע. לטענתו, מאשר שהאגרה כוננה בשמות שונים, וחלקה נרשם תחת אגרה
23 חוקית, הרי שלא ניתן יהיה לעולם לאתר באמצעות המחשב את המידע ביחס לסכומים שנגבו, אלא
24 לצורך איתור הסכומים יהיה צורך בבדיקה ידנית מעמיקה של כל תיק ותיק.
- 25
- 26 עוד נטען בתשובת התובע כי נטען בבקשה כי המתיישבים הם שמינו את עלות הנחת הצינורות,
27 והתובע ובאת כוחו אימתו ובדקו ענין זה קודם להגשת התביעה. רכיב הנחת הצינורות הוא רק רכיב
28 אחד מעבודות הפיתוח שבוצעו על ידי המתיישבים במכבים וברעות, עבודות שכללו גם סלילת
29 כבישים, מדרכות, הנחת קווי חשמל ותקשורת ועוד. חובת ההוכחה כי האגרה נגבית כדין מוטלת על
30 הרשות הגובה אותה. הרשות לא עמדה בנטל זה ועל כל פנים מאחר שלא נשמעו ראיות והתיק לא
31 התברר לגופו – לתובע לא היתה הזדמנות להוכיח את טענותיו.
- 32
- 33 באשר לכספים שנחסכו לקבוצה עקב הגשת התביעה, טוען התובע כי הפסקת הגבייה על ידי התאגיד
34 תהיה עד סוף שנת 2010. הוא טוען כי סביר שהנתבעים היו ממשיכים בגבייה הבלתי חוקית לפחות
35 עד תום המועד המותר. לכן הודעת החדילה חסכה מהקבוצה תשלומי אגרות מאמצע 2009 ועד סוף

בית המשפט המחוזי בתל אביב – יפז בשבתו כבית-משפט לעניינים

01 פברואר 2010

ת"מ 113-09 מלך נ' עיריית מודיעין-מנבים-רעות ואח'

1 2010, תשלום של סכומים המוערכים במאות אלפי שקלים. התובע טען כי הוא לא ידע במועד הגשת
2 הבקשה כי הרשות מתכוונת להוציא כללים חדשים שייכנסו לתוקף בשנת 2010, ואף הנתבעים לא
3 ידעו זאת.

4
5 התובע טען כי יש לדרות את הטענות המייחסות לו חוסר תום לב או זדון.

דין

6 כפי שנקבע לא אחת בפסיקה, בקביעת שינוי הגמול לתובע הייצוגי ושכר הטרחה לו זכאים עורכי
7 דין, על בית המשפט להביא בחשבון מספר שיקולים, ובין היתר שיקולי תשומה, שיקולי תפוקה
8 לקבוצה המיוצגת, ושיקולים של הכוונה ציבורית.

9
10 באשר לשיקולי התשומה, הרי שאין ספק כי הכנת התביעה היתה כרוכה בהכנה ובדיקות מטעם
11 התובע ובאי כוחו. העובדה הנטענת לפיה לתובע ולבאי כוחו יש ידע וניסיון בתחום – אין בה כדי
12 להביא לצמצום השכר המגיע להם. גהפוך הוא – יש לעודד הגשת תביעות על ידי מי שיש לו מומחיות
13 בתחום, וכפי שכל לקוח משלם לבעל מקצוע עבור ניסיונו והידע המיוחד שיש לו, כך יש להביא
14 בחשבון ניסיון וידע מיוחד גם בפסיקת שכר הטרחה והגמול במסגרת תביעה ייצוגית.

15
16
17 בייב התובע טענו מה היה היקף השעות שנדרש להם לצורך הכנת התביעה והדיונים בה. כמו בכול
18 מקרה שבו נפסק שכר טרחה, בית המשפט יכול להעריך את היקף העבודה הנדרש להגשת תביעה
19 מהסוג הנדון, ולכמת אותה.

20
21 יש לקחת בחשבון גם את העובדה כי התביעה התנהלה פרק זמן קצר ביותר, וכי לאחר הגשת
22 הבקשה והתביעה לא התנהלו למעשה דיונים לגופו של ענין (למעט מספר בקשות שהוגשו ביחס
23 להודעת החדילה). הערכת היקף העבודה ושכר הטרחה עבורו, צריכה לשקף אם כן את העובדה
24 שמדובר בהליך קצר, שמעבר להגשת התביעה לא הושקעה בו עבודה רבה.

25
26 כן יש לקחת בחשבון את הסכומים שהיו נפסקים לזכות הקבוצה לו היתה התביעה מתקבלת. לנישת
27 הנתבעות 1-2 הסכום הפסוק היה יכול לעמד לכול היותר על כ-250,000 ₪ ולגישת התאגיד – מדובר
28 בסכום של כ-90,000 ₪ בלבד. לגישת התובע מדובר בסכום של כ-700,000 ₪. גם סכום זה אינו
29 סכום גבוה במיוחד. מאחר שלא נשמעו ראיות, אין צורך לקבוע מסמרות ביחס לשאלה מהו בדיוק
30 היקף הסכומים שהיו נפסקים לו היתה התביעה מתבררת, ויש להביא בחשבון את המחלוקת ואת
31 טענות הצדדים גם בהקשר זה.

32
33 בקביעת השיעור בגמול ושכר הטרחה לתובע המייצג ולבאי כוחו, יש לקחת בחשבון את הסיכון
34 שלקחו על עצמם התובע ועורכי הדין שלו. סיכון זה צריך להביא לכך כי שכר הטרחה שייפסק, ישקף

בית המשפט המחוזי בתל אביב – יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים

01 פברואר 2010

ת"מ 113-09 מלך נ' עיריית מודיעין-מכבים-רעות ואח'

- 1 סכום העולה על העבודה שהושקעה בפועל, כדי להצדיק את לקיחת הסיכון על ידי תובעים ייצוגיים
2 ובאי כוחם בהגשת תביעות ייצוגיות, שנועדו להיטיב עם ציבור גדול ולא רק איתם עצמם.
3
4 יוער עוד בהקשר זה, כי כפי שכבר קבעתי בעבר, אני סבורה כי לצורך קביעת שכר הטרחה והגמול
5 לתובע, יש להניח - במקרה בו הנתבע השתמש בזכות להודיע על חדילת גבייה - כי התביעה היא
6 תביעה מוצדקת. יש לעשות כן משום שלרשויות ציבוריות ישנה זכות יתר שלא קיימת לתובעים
7 אחרים במסגרת תביעות ייצוגיות, להודות ולחדול מהתשלום נושא התביעה, שאז מצווה בית
8 המשפט לחדות את הבקשה לאישור התביעה כתביעה ייצוגית. ניצול זכות זו מחייב – לצורכי קביעת
9 הגמול ושכר הטרחה – לראות את הנתבע שעשה שימוש בזכות כמי שהודה בצדקת טענותיו של
10 התובע, שאלמלא כך יכול היה אותו נתבע לקחת את הסיכון, ולנהל את התביעה לגופה.
11
12 באשר לתועלת לקבוצה, יש לקחת בחשבון את העובדה כי בפועל הופסקה הגבייה לאחר הגשת
13 הבקשה וכתוצאה ממנה. יחד עם זאת, יש להביא בחשבון גם את העובדה כי בסעיף 152 לחוק תאגיד
14 מים וביוב נקבע כי "כל עוד לא נקבעו לחברה תעריפים לפי חוק זה, ימשיכו לחול התעריפים
15 שנקבעו לפי כל דין ושהיו בתוקף ערב יום תחילת פעילות החברה...". כלומר, התעריפים נקבעו
16 לפרק זמן מוגבל. בפועל נכנסו לתוקף כללים ששינו את התעריפים מכוחם גובה התאגיד את
17 התשלומים מהצרכנים שלו.
18
19 בין אם תעריפים אלה החלו לחול ביום 1.1.10 (כפי שטוענים הנתבעים), ובין אם הם יתחילו לחול
20 רק שנה לאחר מכן (כפי שטוען התובע), מדובר בפרק זמן מוגבל בו היה הדין הקודם ממשיך לחול –
21 בין אם התביעה הייתה מוגשת ובין אם לאו (ולענין זה אין משמעות לשאלה אם התובע ידע מראש כי
22 התעריף עומד להשתנות, והמסקנה תיוותר בעינה גם בהנחה שהוא לא היה מודע לכך).
23
24 יש לקחת בחשבון כי התביעה הוגשה בהתייחס לסכומים שבאופן יחסית אינם גבוהים מאוד, וזאת
25 גם אם יובאו בחשבון הסכומים שצוינו על ידי בייכ התובע.
26
27 באשר לתועלת הציבורית, הרי כפי שהערתי לעיל, יש לראות לצורך ההחלטה דן את הנתבעים כמי
28 שהודו בטענות התובע בבקשה ובתביעה. יחד עם זאת, מדובר במשא שהיה בא על פתרונו ממילא
29 תוך פרק זמן לא ממושך.
30
31 לאור כל האמור לעיל, התביעה נדחת.
32 אני מחייבת את הנתבעים יחד ולחוד לשאת בשכר טרחת עורכי דינו של התובע בסכום של 50,000
33 ₪, ולשלם לתובע הייצוגי גמול בשיעור של 15,000 ₪.
34
35

בית המשפט המחוזי בתל אביב – יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים

01 פברואר 2010

ת"מ 113-09 מלר נ' עיריית מודיעין-מכבים-רעות ואח'

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9

ניתנה היום, י"ז שבט תש"ע, 01 פברואר 2010, בהעדר הצדדים.

